

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 3

«26» 03 2025 р.

Заступник голови Приймальної комісії

Олександр ГУРА

ПОГОДЖЕНО:

Відповідальний секретар Відбіркової
комісії

Олександр ОЛІЙНИК

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ ПРЕДМЕТНОГО ТЕСТУ
З ЕКОНОМІКИ ТА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ**

для вступників на освітній ступінь магістр
на основі бакалавра, магістра (спеціаліста)

Запоріжжя – 2025 рік

ЗМІСТ

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	3
II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	3
III. БІЛЕТИ: СТРУКТУРА БІЛЕТУ	4
IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	4
V. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ.....	5
VI. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	12

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою проведення фахового іспиту предметного тесту з економіки та міжнародної економіки для вступу на здобуття освітнього ступеня «магістр» є оцінювання рівня підготовленості вступника до здобуття ступеня магістра за спеціальністю С1 «Економіка та міжнародні економічні відносини» або іншими спеціальностями. Іспит спрямований на перевірку теоретичних знань, практичних навичок, компетентностей та результатів навчання, сформованих на бакалаврському рівні відповідно до стандарту вищої освіти.

При організації і проведенні фахового іспиту необхідно керуватись нормативними актами:

- Порядок прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році;
- Правила прийому до Запорізького національного університету у 2025 році;
- Положення про фахову атестаційну комісію Запорізького національного університету;
- Програмою вступного фахового іспиту предметного тесту з економіки та міжнародної економіки до Запорізького національного університету.
- Положення про організацію освітнього процесу в Запорізькому національному університеті.

II. ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.

Фаховий іспит предметного тесту з економіки та міжнародної економіки проводиться у формі комп'ютерного іспиту у вигляді тестування відповідно Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в Запорізькому національному університеті, із застосуванням електронної системи навчання «Moodle». Тестування по затверджених питаннях відкрито протягом 24 годин.

Пройти тестування можна за місцем перебування вступника, або у спеціально обладнаному комп'ютерному класі. Максимальний час для проведення тестування становить дві академічні години.

У разі повітряної тривоги під час складання фахового іспиту, іспит переривається, учасники можуть пройти до укриття. Якщо повітряна тривога буде короткочасною, учасники можуть продовжити складання фахового іспиту.

Перелік тем для підготовки до фахового іспиту предметного тесту з економіки та міжнародної економіки наведено у розділі V.

III. СТРУКТУРА БІЛЕТУ

Тестове завдання для кожного вступника включає 38 питань поділених на 2 блоки за рівнем складності. Фаховий іспит включає: – 30 питань першого початкового рівня складності, які оцінюються в 4 бали за правильну відповідь; – 8 питань другого достатнього рівня складності – 10 балів за правильну відповідь. Максимальна сума балів – 200 балів.

Вступнику надається лише одна спроба для вирішення тестового завдання. У випадку, коли вступник відмовляється виконувати тестове завдання, йому виставляється оцінка «незадовільно». Якщо тестування перервано з технічних причин (відключення світла, відсутність або нестійкість інтернету) вступнику за його заявою надається одна додаткова спроба.

IV. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низькій рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

V. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
1.	РОЗДІЛ 1. МІКРОЕКОНОМІКА	19-21	
1.1.	Основи економіки. Ефективність використання ресурсів	2,5-3,5	
1.1.1.	Предмет і функції економічної науки. Рівні економічного аналізу. Визначення: Макроекономіка. Мікроекономіка. Мезоекономіка. Мегаекономіка.	0,8-1,2	A
1.1.2.	Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Межа виробничих можливостей (крива трансформації). Альтернативна вартість. Економічна ефективність.	0,8-1,2	C
1.1.3.	Загальнонаукові методи економічного аналізу. Граничний аналіз. Економічні показники. Номінальні і реальні змінні. Поняття нормативної і позитивної економіки.	0,8-1,2	B
1.2.	Попит, пропозиція та ринковий механізм	4-6	
1.2.1.	Попит і закон попиту. Аналіз змін попиту та величини попиту. Нецінові визначники попиту.	0,8-1,2	C
1.2.2.	Суть та види еластичності попиту. Цінова еластичність попиту і загальний виторг виробника. Економічна інтерпретація значень коефіцієнтів різних видів еластичності попиту.	0,8-1,2	D
1.2.3.	Пропозиція і закон пропозиції. Аналіз змін пропозиції та величини пропозиції. Нецінові визначники пропозиції. Цінова еластичність пропозиції.	0,8-1,2	C
1.2.4.	Ринкова рівновага. Визначення рівноважної ціни та рівноважної кількості товару. Надлишок виробника і надлишок споживача. Вплив змін попиту й пропозиції на рівноважну ціну та рівноважну кількість товару на ринку.	0,8-1,2	B
1.2.5.	Прямий і непрямий вплив держави на ринкову рівновагу. Наслідки запровадження максимальних і мінімальних цін. Аналіз впливу непрямих податків, дотацій і субсидій на ринкове становище покупців і продавців. Чисті втрати суспільства.	0,8-1,2	D
1.3.	Теорії поведінки споживача	3,5-4,5	
1.3.1.	Корисність в економічній науці і проблема її виміру. Функція корисності. Сукупна і гранична корисність. Закон спадної граничної корисності блага.	0,8-1,2	B
1.3.2.	Сутність раціонального вибору споживача. Поняття «рівноваги споживача». Правило рівноваги споживача за умови споживання набору благ.	0,8-1,2	C
1.3.3.	Криві байдужості (індиферентності) та їх властивості. Коефіцієнт граничної норми заміни (заміщення) благ. Картакривих байдужості.	0,8-1,2	B
1.3.4.	Бюджетне обмеження та можливості споживача. Рівновага споживача з позицій порядкового (ординалістського) підходу. Реакція споживача на зміну цін товарів і доходу споживача. Модель (крива) «дохід споживання». Модель (крива) «ціна-споживання».	0,8-1,2	C
1.4.	Теорія виробництва і витрат	3,5-4,5	
1.4.1.	Параметри функціонування підприємства як мікроекономічної моделі. Суть виробництва. Технологія виробництва. Поняття і	0,8-1,2	B

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
	параметри виробничої функції. Виробнича функція з одним змінним фактором. Закон спадної граничної продуктивності змінного фактора виробництва. Сукупний, середній та граничний продукт, їх взаємозв'язки. Стадії виробництва.		
1.4.2.	Виробнича функція з двома змінними факторами. Крива виробничої байдужості (ізокванта): поняття і властивості. Лінія однакових витрат виробництва (ізокоста). Правило рівноваги виробника.	0,8-1,2	В
1.4.3.	Економічний і бухгалтерський підходи до визначення витрат виробництва. Явні і неявні витрати виробництва. Економічний, бухгалтерський і нормальний прибуток.	0,8-1,2	С
1.4.4.	Постійні, змінні, сукупні витрати виробництва. Середні і граничні витрати виробництва укороткостроковому і довгостроковому періодах. Постійний, зростаючий та спадний ефекти масштабу виробництва.	0,8-1,2	С
1.5.	Ринкові структури. Досконала конкуренція, монополія, монополістична конкуренція, олігополія	3,5-4,5	
1.5.1.	Сутність ринкової структури. Види ринкових структур.	0,8-1,2	А
1.5.2.	Суть, ознаки та умови функціонування ринку досконалої конкуренції. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Умови рівноваги фірми-досконалого конкурента у довгостроковому і короткостроковому періодах.	0,8-1,2	С
1.5.3.	Характерні ознаки ринкової структури чистої монополії. Види монополій. Порівняльна оцінка конкурентного та монопольного ринків. Суспільні втрати від діяльності монополіста. Умови рівноваги монополіста у довгостроковому і короткостроковому періодах.	0,8-1,2	В
1.5.4.	Характерні ознаки ринкової структури монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція в умовах монополістичної конкуренції. Умови рівноваги виробника у довгостроковому і короткостроковому періодах. Ефективність монополістичної конкуренції. Особливості організації олігопольного ринку. Види олігополій. Економічні наслідки олігополії.	0,8-1,2	С
2	РОЗДІЛ 2. МАКРОЕКОНОМІКА	19-21	
2.1.	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	4-6	
2.1.1.	Основні показники системи національних рахунків та методи їх визначення: Валовий внутрішній продукт (ВВП), Валовий національний продукт (ВНП), Чистий внутрішній продукт (ЧВП), Національний дохід (НД). Три методи обчислення ВВП.	0,8-1,2	С
2.1.2.	Індекси цін та їх види. Індекс споживчих цін (ІСЦ). Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. Зведення номінального до реального ВВП. Інфлювання і дефлювання.	0,8-1,2	С
2.1.3.	Кейнсіанські функції споживання і заощадження. Гранична схильність до споживання та до заощадження. Середня схильність до споживання і до заощадження. Чинники споживання та заощадження.	0,8-1,2	В
2.1.4.	Суть та види інвестицій (валові і чисті; реальні і фінансові;	0,8-1,2	А

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
	короткострокові та довгострокові; прямі і портфельні; венчурні і безризикові). Автономні і похідні (індуковані) інвестиції. Мультиплікатор інвестицій.		
2.1.5.	Сукупні видатки. Рівноважний рівень ВВП. Кейнсіанський хрест. Мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Інфляційний і рецесійний розриви.	0,8-1,2	С
2.2.	Сукупний попит і сукупна пропозиція	2,5-3,5	
2.2.1.	Сукупний попит: суть та структура. Цінові та нецінові чинники впливу на сукупний попит. Крива сукупного попиту та її переміщення.	0,8-1,2	В
2.2.2.	Сукупна пропозиція: суть та чинники впливу. Крива сукупної пропозиції та її переміщення. Сукупна пропозиція в короткостроковому та довгостроковому періодах.	0,8-1,2	В
2.2.3.	Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції в короткостроковому та довгостроковому періодах.	0,8-1,2	С
2.3.	Макроекономічна нестабільність	3,5-4,5	
2.3.1.	Діловий цикл та його фази (спад, дно, піднесення, вершина). Причини економічних коливань. Малі, середні та довгі цикли.	0,8-1,2	В
2.3.2.	Інфляція: суть, причини виникнення, види та соціально-економічні наслідки. Рівень та темп інфляції.	0,8-1,2	Д
2.3.3.	Антиінфляційна політика: суть та види (активна, пасивна).	0,8-1,2	С
2.3.4.	Безробіття та його види (структурне, фрикційне, циклічне). Природна норма безробіття. Рівень безробіття.	0,8-1,2	С
2.4.	Грошовий ринок та банківська система. Монетарна політика держави	2,5-3,5	
2.4.1.	Грошовий ринок та його агрегати.	0,8-1,2	А
2.4.2.	Попит на гроші. Пропозиція грошей. Простий депозитний мультиплікатор. Рівновага на грошовому ринку.	0,8-1,2	В
2.4.3.	Монетарна політика: суть, цілі та види (політика «дорогих» і «дешевих» грошей).	0,8-1,2	В
2.5.	Фіскальна політика: суть, види (дискреційна та недискреційна). Крива Лаффера	0,8-1,2	В
2.6.	Економічне зростання: суть та типи (екстенсивний та інтенсивний). Фактори економічного зростання	0,8-1,2	В
2.7.	Людські ресурси та людський розвиток. Сталий людський розвиток. Складові індексу людського розвитку	0,8-1,2	А
2.8.	Соціальна економіка та політика.	1,5-2,5	
2.8.1.	Об'єкти та суб'єкти соціальної політики. Види та інструменти соціальної політики.	0,8-1,2	А
2.8.2.	Державні соціальні стандарти (життєвий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія).	0,8-1,2	В
3	РОЗДІЛ 3. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА	29-31	
3.1	Основи функціонування підприємства	3,5-4,4	
3.1.1.	Підприємство як суб'єкт господарювання: сутність та напрями діяльності (маркетингова, управлінська, фінансово- економічна, виробнича, обліково-контрольна, інноваційна).	0,8-1,2	В
3.1.2.	Види підприємств (за метою і характером діяльності: комерційні	0,8-1,2	В

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
	та некомерційні; за формою власності: приватні, колективні, комунальні, державні, змішані; за національною належністю капіталу: національні, з іноземними інвестиціями, іноземні, змішані, за масштабами діяльності: великі, середні та малі) та їх об'єднань (асоціація, кооперація, консорціум, концерн, картель, трест, промислово-фінансові групи, холдинги).		
3.1.3.	Середовище господарювання підприємства: внутрішнє (мікросередовище), проміжне (мезосередовище) та зовнішнє (макросередовище).	0,8-1,2	В
3.2.	Структура та управління підприємством	3,5-4,4	
3.2.1.	Функції (планування, організація, мотивація, контроль) та методи управління підприємством (організаційні, економічні та соціально-психологічні).	0,8-1,2	В
3.2.2.	Типи організаційних структур управління підприємствами (лінійна, функціональна, лінійно-функціональна, матрична та дивізійна).	0,8-1,2	В
3.2.3.	Поняття виробничої структури та соціальної інфраструктури підприємства.	0,8-1,2	В
3.2.4.	Техніко-технологічна база підприємства та суспільні форми організації виробництва (концентрація, спеціалізація, кооперування, комбінування, конверсія і диверсифікація).	0,8-1,2	С
3.3.	Планування діяльності підприємства	6-8	
3.3.1.	Планування: сутність та різновиди планів підприємства. Стратегічне, тактичне і оперативне планування: сутність та часові межі.	0,8-1,2	В
3.3.2.	Бізнес-план: визначення та його розділи (резюме; опис продукції (послуг); маркетинг-план, виробничий план; організаційний план; фінансовий план; оцінка ризиків).	1,5-2,5	В
3.3.3.	Поняття економіко-математичної моделі та моделювання. Класифікація моделей. Поняття адекватності моделі. Модель «чорної скриньки». Основні етапи побудови економіко-математичної моделі.	1,5-2,5	А
3.3.4.	Поняття статистичної залежності між змінними. Суть кореляційного зв'язку. Критерії оцінювання статистичної значущості лінійного зв'язку.	1,5-2,5	В
3.4.	Ресурсне забезпечення діяльності підприємства	5-7	
3.4.1.	Основний капітал (необоротні матеріальні активи): сутність, видова структура, знос, амортизація, фондвіддача, фондомісткість та фондоозброєність.	1,5-2,5	С
3.4.2.	Оборотний капітал (оборотні активи): сутність, видова структура, коефіцієнт оборотності та тривалість одного обороту.	1,5-2,5	С
3.4.3.	Нематеріальні ресурси та нематеріальні активи: сутність, види та амортизація.	0,8-1,2	В
3.4.4.	Інновації: сутність, різновиди та інноваційний процес.	0,8-1,2	В
3.5.	Витрати та результати діяльності підприємства	5-7	
3.5.1.	Собівартість продукції та кошторис витрат (матеріальні витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизація, інші операційні витрати).	0,8-1,2	С

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
3.5.2.	Ціна на продукцію (послуги): сутність та функції (обліково-вимірювальна, розподільча та стимулююча). Різновиди цін (договірні, вільні, регульовані; роздрібні та оптові).	1,5-2,5	С
3.5.3.	Дохід та прибуток підприємства (валовий та чистий).	1,5-2,5	В
3.5.4.	Ефект та ефективність діяльності підприємства: сутність та відмінності.	0,8-1,2	В
3.6.	Персонал підприємства. Економіка праці	3,5-4,5	
3.6.1.	Персонал підприємства, категорії персоналу. Мотивація персоналу: сутність та методи (економічні і неекономічні).	0,8-1,2	В
3.6.2.	Сутність заробітної плати як соціально-економічної категорії. Номінальна і реальна заробітна плата. Форми оплати праці.	1,5-2,5	С
3.6.3.	Соціально-трудова відносина на підприємстві: сутність поняття. Суб'єкти соціально-трудова відносин: держава, роботодавці та наймані працівники.	0,8-1,2	В
4	РОЗДІЛ 4. СИСТЕМА МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН	29-31	
4.1.	Міжнародна економічна система	2,5-3,5	
4.1.1.	Міжнародна економічна систем: сутність та її елементи. Міжнародний поділ праці.	0,8-1,2	В
4.1.2.	Міжнародні економічні відносини, суб'єкти, об'єкти та структурні рівні (підприємства, міждержавний, регіональний, світовий) міжнародних економічних відносин.	0,8-1,2	В
4.1.3.	Форми міжнародних економічних відносин. Міжнародна торгівля товарами, міжнародна торгівля послугами, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародне науково-технічне співробітництво, міжнародні валютно- фінансові та кредитні відносини, міжнародна економічна інтеграція.	0,8-1,2	В
4.2.	Міжнародна торгівля товарами та послугами	6-8	
4.2.1.	Теорії міжнародної торгівлі (докласичні теорії міжнародної торгівлі, класичні, неокласичні та альтернативні).	0,8-1,2	А
4.2.2.	Форми, методи та показники міжнародної торгівлі товарами.		
4.2.2.1.	Поняття та форми міжнародної торгівлі: традиційна (експорт та імпорт), компенсаційна (зустрічні закупівлі, бартерна торгівля, зворотні закупівлі, промислово-компенсаційні угоди), торгівля за кооперацією; торгівля в режимі найбільшого сприяння, преференційна, дискримінаційна.	0,8-1,2	В
4.2.2.2.	Методи міжнародної торгівлі товарами. Міжнародна торгівля на підставі прямих зв'язків між контрагентами та через організовані товарні ринки (біржі, аукціони).	0,8-1,2	В
4.2.2.3.	Показники міжнародної торгівлі: 1) обсягові (зовнішньоторговельний оборот; генеральна торгівля; індекс фізичного обсягу зовнішньої торгівлі); 2) результативні (сальдо торговельного балансу; сальдо балансу поточних операцій; індекс стану торговельного балансу; індекс концентрації експорту; коефіцієнт імпортової залежності країни; індекс «умов торгівлі»); 3) інтенсивності (обсяги експорту, імпорту на душу населення; експортна квота; імпортна квота; зовнішньоторговельна квота; інтенсивність внутрішньогалузевого	0,8-1,2	С

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
	обміну); 4) економічної ефективності (ефективність зовнішньої торгівлі, коефіцієнт ефективності експорту країни).		
4.2.3.	Зовнішньоторговельний контракт: види, структура, функції. Міжнародні торговельні терміни (ІНКОТЕРМС- 2020).	0,8-1,2	В
4.2.4.	Регулювання міжнародної торгівлі товарами та послугами: тарифні та нетарифні інструменти торговельної політики. Класифікація ЮНКТАД нетарифних інструментів. Макроекономічні ефекти застосування тарифних і нетарифних методів для малої та великої економіки.	0,8-1,2	С
4.2.5.	Види послуг у міжнародній торгівлі за класифікацією СОТ (ГАТС).	0,8-1,2	А
4.3.	Міжнародний рух капіталу	4-6	
4.3.1.	Форми і чинники міжнародного руху капіталу.	0,8-1,2	А
4.3.2.	Прямі іноземні інвестиції: сутність та форми. Портфельні інвестиції: сутність та інструменти міжнародного портфельного інвестування. Види інвестиційних операцій з цінними паперами (інструменти участі в капіталі, боргові цінні папери).	0,8-1,2	В
4.3.3.	Міжнародний інвестиційний ринок: сутність, специфіка, структура. Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій. Ринок похідних інструментів (форвардні та ф'ючерсні контракти, опціони та свопи).	0,8-1,2	В
4.3.4.	Інвестиційна привабливість та система показників, що її характеризують. Інвестиційний клімат країни: поняття та головні складові. Інвестиційна привабливість та інвестиційний клімат України.	0,8-1,2	С
4.3.5.	Форми та методи міжнародно-правового регулювання інвестиційної діяльності: захист інвестицій, державні гарантії, адміністративна і дипломатична підтримка, страхування інвестицій, уникнення подвійного оподаткування. Інституційне регулювання інвестиційної діяльності: ЮНКТАД, двосторонні, багатосторонні угоди, угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (ТРІМС), угода про захист іноземних інвестицій.	0,8-1,2	А
4.4.	Міжнародна трудова міграція. Світовий ринок праці	3,5-4,5	
4.4.1.	Поняття міжнародної міграції робочої сили. Зовнішня і внутрішня міграція робочої сили; міжнародна міграція робочої сили: еміграція, імміграція, реїміграція.	0,8-1,2	А
4.4.2.	Основні причини, напрямки та закономірності міжнародної міграції робочої сили. Міжнародні центри тяжіння робочої сили. Країни походження трудової міграції. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили: країни-реципієнти, країни-донори.	0,8-1,2	В
4.4.3.	Світовий ринок праці: сутність та специфіка, функції та сегменти. Географічна та галузева структура світового ринку праці. Поняття та форми неформальної зайнятості у світовому ринку праці. Регулювання міжнародної міграції праці: рівні (національні, міжнародний); методи (економічні, адміністративні, інституційні). Міжнародна організація праці в глобальній системі регулювання трудової міграції.	0,8-1,2	В

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
4.4.4.	Україна в міжнародних міграційних процесах: наслідки , переваги та загрози. Головні чинники еміграції та країни-реципієнти робочої сили з України.	0,8-1,2	В
4.5.	Міжнародне науково-технічне співробітництво	2,5-3,5	
4.5.1.	Сутність технологій і міжнародного технологічного трансферу. Форми передачі та захисту технологій. Способи комерційного і некомерційного міжнародного трансферу технологій.	0,8-1,2	В
4.5.2.	Інституційне регулювання світового ринку технологій: Угода з торговельних аспектів прав інтелектуальної власності СОТ (ТРИПС), комітет з передачі технологій Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ).	0,8-1,2	В
4.5.3.	Пріоритетні напрями розвитку міжнародного технологічного обміну для України.	0,8-1,2	В
4.6.	Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини.	4-6	
4.6.1.	Валюта: поняття, типи та види. Резервні валюти. Валютний курс та Валютне котирування. Фактори впливу на валютний курс. Валютні режими. Паритет купівельної спроможності валют. Валютна система. Типи валютних систем: національна, регіональна (міжнародна), світова. Еволюція світової валютної системи. Європейська валютна система.	0,8-1,2	В
4.6.2.	Світовий валютний ринок: сутність, функції, структура, суб'єкти. Поняття та види валютних операцій (поточні, валютні операції, пов'язані з рухом капіталу, відкриття та ведення валютних рахунків, неторгові операції, операції із залучення та розміщення валютних коштів, конверсійні операції (угоди з негайною поставкою, строкові (форвардні, ф'ючерсні, опціони з валютою)), свопи, валютний арбітраж). Валютне регулювання, його види. Валютна політика та її інструменти (валютна інтервенція, валютний демпінг, дисконтна політика, девальвація та ревальвація, валютні обмеження).	0,8-1,2	В
4.6.3.	Міжнародний кредит: поняття, функції та форми. Зовнішній борг. Види та показники зовнішнього боргу. Методи та інструменти управління зовнішнім боргом. Інституційне регулювання міжнародних кредитних відносин: МВФ , група Світового банку, Лондонський та Паризький клуби кредиторів.	0,8-1,2	С
4.6.4.	Міжнародні розрахунки: поняття, форми (документарні (акредитив, інкасо), недокументарні (аванс, платіж на відкритий рахунок, банківський переказ, розрахунки з використанням чеків, векселів, пластикових карток, консигнація) та типи (національною валютою, міжнародною колективною валютою, золотом, клірингові розрахунки). Валютний кліринг: поняття, причини використання, види (за обсягом операцій, за волевиявленням сторін, за способом регулювання сальдо).	0,8-1,2	В
4.6.5.	Платіжний баланс: поняття, структура (рекомендації МВФ, 6-е видання) , фактори впливу та методи врівноваження.	0,8-1,2	В
4.7.	Міжнародна економічна інтеграція	2,5-3,5	

№	Найменування розділу/теми та її зміст	Питома вага, %	Когнітивний рівень
4.7.1.	Типи міжнародної економічної інтеграції: преференційна зона торгівлі, зона вільної торгівлі, митний союз, спільний ринок, економічний союз, повна економічна інтеграція. Зона вільної торгівлі України з ЄС як поглиблена та всеохоплююча. Організаційні форми співробітництва Україна-НАТО в економічній сфері.	1,5-2,5	В
4.7.2.	Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції. Статичні (створення торгівлі, відхилення торгівлі) та динамічні ефекти (вигоди від спеціалізації, ефекту масштабу; зростання добробуту; поліпшення платіжного та торговельного балансів; розвиток структури торгівлі; залучення інвестицій тощо).	0,8-1,2	В

VI. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Білецька Л. В., Савич В. І., Білецький О. В. Економічна теорія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 688 с.
2. Боринець С.Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини: підручник Київ: Знання, 2018. 582 с..
3. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навчальний посібник. Київ: Центр учб. л-ри, 2018. 260 с.
4. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні економічні відносини : підручник. Київ : Кондор, 2019. 263 с.
5. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. для студ. ВНЗ / В. І. Гринчуцький, Е. Т. Карапетян, Б. В. Погрішук. – 2-ге вид., переробл. та доповн. Київ : ЦНЛ, 2019. 304 с.
6. Гукалюк А. Ф., Тепла М. М. Економіка підприємства: термінологічний словник-довідник: Навчальний посібник. Львів: Ліга-Прес, 2021. 124 с.
7. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник. Харків : ФОП Бровін О.В., 2018. 292 с.
8. Захарченко В.І. Економіка підприємства. Практикум. Київ : Видавництво «Центр навчальної літератури», 2019. 144 с.
9. Економіка підприємства: підручник /під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
10. Економіка підприємства /Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін.; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. Ірпінь: Університет ДФС України, 2021. 426 с.
11. Економіка підприємства: навч. посіб. /Н. В. Романченко, Т. В. Кожемякіна, К. В. Пічик. Київ: НаУКМА, 2018. 304 с.
12. Економіка підприємства: навч. посіб. /[Л. С. Шевченко, О. С. Марченко, О. А. Гриценко та ін.]; за заг. ред. Л. С. Шевченко. – 3-тє вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2021. 212 с.
13. Економіка підприємства: підручник /за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. 767 с.

14. Економіка підприємства: підручник /за заг. ред. проф. Л. Г. Мельника. Суми: Університетська книга, 2023. 874 с.
15. Економічна теорія: навч. посіб. /Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, О. С. Марченко та ін.; за заг. ред. Л. С. Шевченко. 2-ге вид. Харків: Право, 2019. 268 с.
16. Економічна теорія. Підручник. М. Соколов, М. Горлач, В. Гущенко, М. Кримов, М. Жилєнкова. Київ : ЦНЛ. 2019. 532с.
17. Захарченко О., Барановська М., Козак Ю. Основи економічної теорії: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.
18. Іванова Н. Ю. Економічна теорія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 266 с.
19. Касьяненко Л. Економічна теорія: навч. посіб. Київ: Центр навч. літератури, 2019. 224 с.
20. Козак Ю. Г., Лук'яненко Л. Г., Макогон Ю. В. Міжнародна економіка: навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2014. 672 с.
21. Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. Міжнародні економічні відносини : навчальний посібник. Київ : Знання, 2018. 406 с.
22. Кокарев І. В. Основи економічної теорії: навч. посіб. Дніпро: ДДУВС, 2020. 100 с.
23. Мельник Л. Г. Економіка підприємства: навч. посіб. /Л. Г. Мельник. Київ : ЛіраК., 2015. 876 с.
24. Передрій О. С. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Київ : Знання, 2020. 263 с.
25. Сірко А. В. Економічна теорія. Політекономія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 264 с.
26. Соколов М., Горлач М., Гущенко В. та ін. Економічна теорія: підруч. для вищої школи. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 532 с.
27. Уразов А. У., Вікарчук І. В. Основи економічної теорії. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 312 с.
28. Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 656 с.
29. Якобчук В. П. Економічна теорія: підручник. Київ: Ліра-К, 2020. 450 с

Голова фахової
атестаційної комісії

Іван КЛОПОВ